

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich
RPO-58986-IV/08/BB

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 0 22 551 77 00
Fax 0 22 827 64 53

Warszawa, ...*23 lipca 2013 r.*...

Pan
Marek Biernacki
Minister Sprawiedliwości
WARSZAWA

Wzmemorowy Panie Ministrze

Po raz kolejny pragnę zwrócić uwagę Ministra Sprawiedliwości na problem właściwej ochrony praw osób trzecich dotkniętych skutkami postępowania egzekucyjnego.

W opinii Rzecznika - sygnalizowanej Ministrowi pismem z dnia 31 października 2008 r. oraz z dnia 21 marca 2013 r. - osoby trzecie, chcąc złożyć skargę na czynność komornika naruszającą ich prawa (do czego są uprawnione na mocy art. 767 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego), nie mogą spełnić formalnych wymogów pisma procesowego nałożonych przez art. 126 kpc. Informacje niezbędne do prawidłowego sporządzenia skargi na czynność komornika pozostają niedostępne dla osób niebędących uczestnikami postępowania egzekucyjnego. Osoby te nie mogą również przeglądać akt postępowania egzekucyjnego, a komornik odmawia udzielenia im jakichkolwiek informacji powołując się na tajemnicę zawodową. Tak skonstruowane przepisy powodują iż skarga na czynności komornika, nie zawierająca niezbędnych danych, będzie podlegała odrzuceniu w trybie art. 767³ kpc. Brak stosownych gwarancji proceduralnych uniemożliwia więc osobom trzecim podjęcie skutecznej obrony przed działaniem komornika.

W odpowiedzi udzielonej w dniu 28 listopada 2008 roku (znak: DL-P-II-0760-9/08) Minister Sprawiedliwości zgodził się ze stanowiskiem Rzecznika; w piśmie tym wskazano, że przy najbliższej nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego wprowadzona zostanie regulacja, która zobowiąże komornika do przekazania skarżącemu wszelkich informacji niezbędnych do sporządzenia skargi, zgodnej z wymogami przewidzianymi przez art. 767 § 3 kpc.

Na zapytanie skierowane do Ministra Sprawiedliwości w dniu 21 marca 2013 r., dotyczące realizacji zapowiadanych zmian legislacyjnych, Pan Michał Królikowski, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, wskazał, że w założeniach projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw przewidziano zmianę trybu wnoszenia skargi na czynności komornika (pismo z dnia 25 kwietnia 2013 r., znak nr DPrC-I-072-5-13/2). Skarga będzie wnoszona do komornika, który dokonał zaskarżonej czynności. Komornik będzie przekazywał skargę wraz z aktami sprawy do sądu.

W ocenie przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości, modyfikacja trybu wnoszenia skarg na czynności komornika wyeliminuje zjawisko pozbawienia dostępu do akt egzekucyjnych osób trzecich, które wnoszą skargi na czynności komornika. Komornik już od chwili wniesienia skargi będzie posiadał wiedzę, że skarżący jest uczestnikiem postępowania. Natomiast po przekazaniu akt komorniczych do sądu, skarżący będzie mógł uzyskać do nich dostęp w sądzie na zasadach określonych w art. 9 kpc.

Odnosząc się do przedstawionej argumentacji pragnę wyrazić obawę, że projektowana zmiana przepisów kodeksu postępowania cywilnego nie pozwoli na zapewnienie gwarancji proceduralnych dla osób dotkniętych skutkami postępowania egzekucyjnego. Należy bowiem zauważyć, że sama modyfikacja trybu rozpoznawania skargi na czynności komornika (wedle założeń projektu, będzie ona składana do komornika, a nie do sądu) nie zmienia kręgu uczestników postępowania egzekucyjnego. Innymi słowy, osoba trzecia, wnosząca skargę na podstawie art. 767 § 2 kpc, jest uczestnikiem postępowania w przedmiocie skargi na czynności komornika, natomiast nie jest uczestnikiem postępowania egzekucyjnego jako takiego (*nota bene*, o tym przesądza sama treść art. 767 § 2 kpc). Taka jest obecnie sytuacja procesowa osoby trzeciej w postępowaniu egzekucyjnym, i taka pozostanie także po uchwaleniu zapowiadanej nowelizacji. Niezależnie od tego, czy skarga na czynności komornika będzie wnoszona bezpośrednio do sądu, czy też za pośrednictwem komornika, osoba nie będąca stroną postępowania egzekucyjnego nie ma dostępu

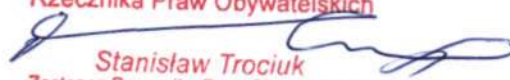
do akt sprawy. Nie wydaje się także dopuszczalne na tle obowiązującego stanu prawnego (a także w stanie prawnym przekształconym zapowiadaną nowelizacją), aby każda osoba, która deklaruje chęć złożenia skargi na czynności komornika, a nie będąca stroną postępowania egzekucyjnego, miała nieograniczony dostęp do akt sprawy - uprawnienia takiego nie sposób wywieść z art. 9 kpc. Co więcej, nadanie takiego uprawnienia osobom postronnym na tym etapie sprawy (a w zasadzie, przed jej wszczęciem) wydaje się niecelowe, a dostęp potencjalnych skarżących do pełnych akt postępowania egzekucyjnego znacznie przekracza konieczność procesową.

Zważywszy zatem na - procesowo słuszne - ograniczenie dostępu do akt sprawy, osoba trzecia wnosząca skargę na podstawie art. 767 § 2 kpc nie ma podstaw do żądania ujawnienia jej jakichkolwiek informacji - w kontekście wymogów tajemnicy zawodowej komornika (art. 20 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji - t. jedn.: Dz. U. z 2011 r., nr 231, poz. 1376 ze zmian.). W efekcie, skarga na czynności komornika, w której nie podano wszystkich niezbędnych danych, nie uzupełniona w terminie tygodniowym, podlega odrzuceniu (art. 767³ kpc).

Ponownie zatem pragnę wskazać, że - w opinii Rzecznika Praw Obywatelskich - celowe byłoby uzupełnienie uprawnienia do zaskarżenia czynności komornika, przewidzianego przez art. 767 § 2 kpc, o taką regulację, która nakładałaby na komornika obowiązek przekazania skarżącemu wszelkich informacji, niezbędnych do sporządzenia skargi zgodnej z wymogami przewidzianymi przez art. 767 § 3 kpc. Byłoby to uprawnienie użyteczne, a zarazem wystarczające dla zapewnienia skutecznego korzystania ze skargi przez osoby dotknięte skutkami egzekucji.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t. jedn.: Dz. U. z 2001 r., nr 14, poz. 147 ze zmian.), uprzejmie proszę Pana Ministra o ponowne rozważenie przedstawionego problemu, i przekazanie mi swojego stanowiska w sprawie.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich